

แนวทางการป้องกันและปราบปรามการแพร่ระบาดของยาเสพติดใน

จังหวัดเพชรบุรี: การวิเคราะห์เชิงนโยบายและการปฏิบัติการ*

APPROACH OF PREVENTING AND LAW ENFORCEMENT OF DRUGS AND NARCOTICS WIDESPREAD IN PHETCHABURI DISTRICT; PUBLIC POLICY AND OPERATION ANALYSIS

ไพโรจน์ เจริญยิ่ง¹, วรสิทธิ์ เจริญพุด² และ ไกร บุญบันดาล³

Paired Jaroenying¹, Vorsit Charoenpu² and Krai Boonbandarn³

¹⁻³วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

¹⁻³College of Innovation Management, Rajamangala University of Technology Rattanakosin, Thailand

Corresponding Author's E-Mail: paired.jar@rmutr.ac.th

บทคัดย่อ

บทความนี้มีความประสงค์จะวิพากษ์แนวทางการป้องกันและปราบปรามการแพร่ระบาดของยาเสพติดในจังหวัดเพชรบุรี จากการวิเคราะห์นโยบายและการปฏิบัติการของรัฐบาลนับเนื่องจากรัฐบาลของ ดร.ทักษิณ ชินวัตร จนถึงรัฐบาลของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา จากการกำหนดนโยบายการนำนโยบายไปปฏิบัติการประเมินผลนโยบายรวมถึงการปฏิบัติการในสามนโยบายหลักนโยบายการป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติด นโยบายการปราบปรามการแพร่ระบาดของยาเสพติดและนโยบายบำบัดรักษาผู้เสพยาเสพติด ของจังหวัดเพชรบุรี แนวทางการจัดการการแพร่ระบาดของยาเสพติดที่เหมาะสมประกอบด้วย มาตรการการสร้างสถาบันที่ควบคุมกำกับการใช้สารเสพติดและทีมงานที่เพียงพอให้เหมาะสมกับจำนวนผู้ปฏิบัติและงบประมาณทั่วประเทศ พร้อมกับมีงานวิจัยและหน่วยงานวิจัยด้านยาเสพติดในทุกด้านที่เกี่ยวข้องและที่สำคัญที่สุดการบังคับใช้กฎหมายที่เที่ยงธรรมและเสมอภาค โดยทำการควบคุมและนำเสนอผลร้ายของยาเสพติดอย่างสร้างสรรค์และต่อเนื่อง ทำการควบคุมการแพร่ระบาดของยาเสพติดด้วยการยกระดับการแก้ปัญหาความยากจน ทำลายแหล่งผลิตสารเสพติดภายในจังหวัดเพชรบุรีให้หมดสิ้น และทำการยึดทรัพย์ของผู้ผลิตยาเสพติดและผู้จำหน่ายมาเป็นสมบัติของแผ่นดินและรณรงค์การต่อต้านการแพร่ระบาดของยาเสพติด

* Received 14 September 2024; Revised 23 September 2024; Accepted 27 October 2024

ติดยาต่อเนื่องจากนโยบายการป้องกันการแพร่ระบาดของจังหวัด จัดการให้ความรู้ต่อเยาวชน ในการป้องกันภัยจากสารเสพติดอย่างต่อเนื่อง จัดให้มีสื่อในการชี้แนะให้ต่อต้านภัยจากสารเสพติดในเชิงบูรณาการทำการปรับปรุงเทคโนโลยีในการควบคุมยาเสพติดอย่างสม่ำเสมอ

คำสำคัญ : การป้องกันปราบปราม, การแพร่ระบาดของยาเสพติด, การวิเคราะห์นโยบายและ การปฏิบัติการ จังหวัดเพชรบุรี

Abstract

This article aims to criticize the approach to prevent and suppress the spread of drugs in Phetchaburi Province from the analysis of government policies and operations since the government of Dr. Thaksin Shinawatra to the government of General Prayut Chan-o-cha from policy formulation, policy implementation, policy evaluation, and the implementation of the three main policies: the policy to prevent the spread of drugs, the policy to suppress the spread of drugs, and the policy to treat drug addicts in Phetchaburi Province. The appropriate approach to managing the spread of drugs consists of measures to establish institutions to control and supervise drug use and a sufficient team appropriate to the number of practitioners and budget nationwide, along with research and drug research units in all related areas, and most importantly, fair and equal law enforcement by controlling and presenting the harmful effects of drugs creatively and continuously. Controlling the spread of drugs by raising the level of poverty alleviation, destroying sources of drug production in Phetchaburi Province, and seizing the assets of drug manufacturers and distributors as state property, and campaigning against the spread of drugs continuously from the province's prevention policy. Provide knowledge to youth on how to prevent dangers from drugs continuously. Provide media to guide the integrated fight against drug threats. Improve drug control technology regularly.

Keywords: Prevention and suppression, Drug prevalence, Policy analysis and operations, Phetchaburi Province

บทนำ

ปัญหายาเสพติดเป็นปัญหารากฐานของปัญหาอาชญากรรม ปัญหาสุขภาพ ปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาสังคมและปัญหาอื่น ๆ ที่เกิดตามมาของทุกประเทศ แนวทางแก้ไขปัญหายาเสพติดรัฐบาลจะเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการ จากการกำหนดยุทธศาสตร์และนโยบายการแก้ไขปัญหายาเสพติดและมอบหมายให้หน่วยงานของรัฐบาลเป็นหน่วยงานรับผิดชอบนำนโยบายไปปฏิบัติ

เนื่องจากระเบียบบริหารราชการแผ่นดินของประเทศไทยได้กำหนดส่วนราชการในการบริหารประเทศประกอบด้วย ระเบียบบริหารราชการส่วนกลางที่มีคณะรัฐมนตรีและกระทรวงต่าง ๆ ตามความรับผิดชอบในการกิจการจัดการสาธารณะ ระเบียบบริหารราชการส่วนภูมิภาคที่เป็นเสมือนตัวแทนของการบริหารราชการส่วนกลางประกอบด้วย จังหวัด อำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน ที่เน้นทางการปกครองเป็นหลัก ระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น เป็นหน่วยงานที่รัฐกระจายอำนาจการจัดการสาธารณะให้กับหน่วยงานที่ประชาชนสามารถ มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการโดยตรงเพื่อสนองภารกิจสาธารณะในท้องถิ่นที่เน้นการให้บริการสาธารณะเป็นหลัก จังหวัดเพชรบุรีจึงมีนโยบายการป้องกันปราบปรามการแพร่ระบาดของยาเสพติดที่สนองต่อนโยบายของรัฐบาล

จังหวัดเพชรบุรีเป็นจังหวัดในภาคกลางตอนล่างของประเทศไทยมีแนวเขตแดนทางภูมิศาสตร์ติดต่อกับประเทศเมียนมาร์และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ที่เป็นเส้นทางเชื่อมต่อลงสู่ภาคใต้ของประเทศไทยที่มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศสหพันธรัฐมาเลเซีย มีสถานะเศรษฐกิจในระดับปานกลางจัดเป็นเมืองรองจากจังหวัดที่มีศักยภาพทางการท่องเที่ยว สถานะทางสังคมที่ดีเนื่องจากเป็นเมืองที่มีแหล่งศิลปวัฒนธรรม ประเพณีที่งดงาม ประชาชนประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก และมีศรัทธาในพระพุทธศาสนาที่มั่นคง

ภาพรวมของการแพร่ระบาดยาเสพติดในจังหวัดเพชรบุรีพบว่า อยู่ในระดับปานกลาง อำเภอชะอำ และอำเภอยาง่าง มีการแพร่ระบาดในระดับมาก ขณะที่อำเภอเมือง/อำเภอเขาย้อย/อำเภอหนองหญ้าปล้อง/อำเภอบ้านลาด/อำเภอแก่งกระจาน มีการแพร่ระบาดระดับปานกลาง ส่วนที่มีปัญหาน้อยได้แก่ อำเภอบ้านแหลม/อำเภอเมืองเพชรบุรี (รายงานผลการปฏิบัติงานที่ผู้

ประสานงานจังหวัดเพชรบุรี สำนักงาน ปปส. ภาค 7 ตามแผนประชารัฐร่วมใจสร้างหมู่บ้าน/ชุมชนมั่นคงปลอดภัยยาเสพติด, 2566) สำหรับด้านผู้ค้ายาเสพติดส่วนใหญ่เป็นผู้ค้ารายย่อย ที่ทางจังหวัดร่วมกับอำเภอท่าทาง จัดการกำหนดโครงการหนึ่งตำบลจัดการปราบปรามผู้ค้ารายย่อยในตำบล โดยระดมทุกภาคส่วนของตำบลหมู่บ้านร่วมใจจัดผู้ค้ารายย่อยในพื้นที่

ปัญหาหลักด้านยาเสพติดของจังหวัดเพชรบุรีได้แก่ ลำเลียงยาเสพติดจะใช้เส้นทางรถยนต์ผ่านถนนพระราม2 และถนนเพชรเกษมผ่านไปยังภาคใต้โดยรูปแบบที่หลากหลาย เช่น มีรถตรวจการณ์/รถคุ้มกันตลอดเส้นทาง มีการซุกซ่อนในรถบรรทุกที่ดัดแปลง/การซุกซ่อนในรถทัวร์ และลำเลียงไปกักขบวนรถไฟ และการขนส่งทางทะเลที่อำเภอบ้านแหลมและการใช้พื้นที่ในจังหวัดเพชรบุรีในการพักยาเพื่อรอการลำเลียงสู่ภาคใต้ส่งออกผ่านประเทศเพื่อนบ้าน ไปสู่ทวีปยุโรปหรือสหรัฐอเมริกา

แนวทางการป้องกันและปราบปรามการแพร่ระบาดของยาเสพติดในจังหวัดเพชรบุรี ด้านนโยบายและด้านการปฏิบัติการ

ด้านนโยบายของรัฐบาลที่ส่งผลต่อทางการป้องกันและปราบปรามการแพร่ระบาดของยาเสพติดในจังหวัดเพชรบุรี

กรณีของประเทศไทย การแพร่ระบาดของยาเสพติดเป็นปัญหาที่สืบเนื่องมายาวนาน นับเนื่องจากอดีตจนถึงปัจจุบัน รัฐบาลในอดีตจัดการปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติด ด้วยการเน้นการปราบปรามเป็นหลักขณะที่รัฐบาลของ ดร.ทักษิณ ชินวัตร ที่ริเริ่มยกระดับปัญหา ยาเสพติดขึ้นเป็นวาระแห่งชาติ และกำหนดยุทธศาสตร์แห่งชาติ และกำหนดนโยบายการป้องกันและปราบปรามการแพร่ระบาดของยาเสพติดอย่างครอบคลุมเพื่อแก้ปัญหา ยาเสพติด โดยกำหนดนโยบายในสามนโยบายหลักประกอบด้วย นโยบายการป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติด จากการให้ความรู้ความเข้าใจในพิษภัยของยาเสพติดให้กับเยาวชน และสร้างความเข้มแข็งในครอบครัว ขณะที่นโยบายด้านการปราบปรามที่เน้นการบังคับใช้กฎหมายอย่างเต็มรูปแบบ กำหนดโทษเฉพาะผู้ผลิตและผู้ค้า ผู้ผลิต ผู้ค้า ยาเสพติด และทำการประเมินผลเชิงปริมาณอย่างเข้มงวด ขณะที่มีการกำหนดนโยบายด้านการบำบัดรักษาเพื่อแบ่งแยกผู้เสพยาเสพติดออกจากกลุ่มผู้ค้ายาเสพติดเพื่อฟื้นฟูผู้เสพยาเสพติดเพื่อนำกลับเข้าสู่สังคม นโยบายได้รับการนำไปปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพแต่ในทางกลับกันผลของการที่รัฐบาลของ ดร.ทักษิณ

ชินวัตร นำนโยบายการปราบปรามส่งผลให้มีผู้เสียชีวิตกว่า 2,500 ศพ ระหว่างปี 2546-2547 และกลายเป็นประเด็นอื้อฉาวด้านสิทธิมนุษยชนในระดับโลก

รัฐบาลต่อมาได้ดำเนินนโยบายในลักษณะเดียวกับรัฐบาลของ ดร.ทักษิณ ชินวัตร เพียงแต่ด้านนโยบายการปราบปรามเน้นเน้นปฏิบัติการตามกฎหมายอย่างเคร่งครัดแต่การดำเนินการจับกุมหรือกล่าวหา ต้องเป็นไปตามหลักยุติธรรม โปร่งใส ตรวจสอบได้ ส่วนนโยบายด้านการป้องกันการแพร่ระบาดและการบำบัดรักษายังคงใช้กรอบนโยบายของรัฐบาล ดร.ทักษิณ ชินวัตร ขณะที่รัฐบาลต่อมายังคงมุ่งเน้นการแก้ปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดด้วยการกำหนดนโยบายในลักษณะให้ความรู้ความเข้าใจกับกลุ่มเยาวชนและกลุ่มเปราะบาง ในลักษณะของการเน้นที่การป้องกันมากกว่าปราบปรามอย่างรุนแรงและเนื่องจากผลความแปรปรวนทางการเมืองของประเทศไทยในทศวรรษต นโยบายด้านการป้องกันการแพร่ระบาดที่มีประสิทธิผลที่สุด ได้แก่ โครงการณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด (TO BE NUMBER ONE) เป็นหนึ่งโดยไม่พึ่งยาเสพติดในพระอุปถัมภ์ของทูลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญาที่ดำเนินมาจนถึงปัจจุบัน แม้แต่โครงการบูรณาการที่ดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพจนถึงปัจจุบัน รัฐบาลที่ผลัดเปลี่ยนการเข้ามาบริหารประเทศในช่วงเวลาที่จำกัดส่งผลต่อการกำหนดยุทธศาสตร์และนโยบายที่ไม่สืบเนื่อง เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ปัญหายาเสพติดของประเทศไทยไม่ลดน้อยลง และในช่วงระยะเวลาดำรงตำแหน่งของ พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา รัฐบาลได้กำหนดยุทธศาสตร์และนโยบายการจัดการปัญหายาเสพติดสอดคล้องกับการจัดการปัญหายาเสพติดในระดับนานาชาติ ที่ได้มีการนำเสนอแนวทางการจัดการป้องกันปราบปรามการแพร่ระบาดของยาเสพติดจากการประชุมสมัชชาสหประชาชาติสมัยพิเศษ (UNGASS 2016) ดัชนียาเสพติดโลก (The Global Drug Policy Index) และวาระการพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์การสหประชาชาติ (SDGs) โดยสรุปสาระสำคัญสำหรับกรณีการจัดการปัญหายาเสพติดที่ดำเนินการจากการใช้ระบบสาธารณสุขสู่หนทางในการแก้ปัญหา ลดอุปสงค์โดยการให้ความสำคัญกับสุขภาพ สิทธิมนุษยชนและความปลอดภัย เสริมสร้างประสิทธิภาพการป้องกันและการบำบัดรักษาที่ได้มาตรฐานครอบคลุมเพียงพอ รวมถึงการกำหนดนโยบาย/ปรับปรุงกฎหมายให้สามารถเข้าถึง สารเสพติด เพื่อใช้ประโยชน์ในทางวิทยาศาสตร์และการแพทย์และการใช้แนวทางการลดอันตรายจากสารเสพติด (Harm Reduction) ดำเนินกระบวนการยุติธรรมบนฐานแนวคิดสิทธิมนุษยชน โดยการปรับนโยบายทางอาญาแบบอ่อนตัวกำหนดบทลงโทษที่เหมาะสมตามสัดส่วนความผิด พัฒนามาตรการทางเลือกแทน การลงโทษทางอาญาและไม่มี การตอบสนองที่รุนแรงเกินจำเป็นฟื้นฟูคนมนุษย์ลดการตีตราทางสังคม ส่งเสริม

การพัฒนาทางเลือกในการจัดการปัญหายาเสพติดรูปแบบใหม่ที่คำนึงถึงสิทธิมนุษยชนมากขึ้น ยุติแนวคิด “ยาเสพติดเป็นอาชญากรรม” มุ่งเน้นการฟื้นฟูทรัพยากรมนุษย์ให้โอกาสผู้กระทำผิดกลับคืนสู่สังคมควบคู่ไปกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต เพื่อลดผลกระทบการทำผิดซ้ำมุ่งปราบปรามทำลายเครือข่ายรายสำคัญ ลดอุปทานโดยเน้นการปราบปรามทำลายโครงสร้างการค้ายาเสพติดและองค์กรอาชญากรรมรายสำคัญ รวมทั้งเฝ้าระวังการค้าและการเสพยาเสพติดในรูปแบบใหม่กำลังแพร่ระบาดและมีการปรับเปลี่ยนอย่างรวดเร็ว ยกระดับความร่วมมือระหว่างประเทศในทุกมิติ โดยยึดหลักความร่วมมือกันคำนึงถึงการบูรณาการในทุกระดับความร่วมมือ โดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่สนับสนุนการจัดการปัญหาเสพติด (แผนปฏิบัติการภายใต้นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการป้องกันปราบปรามและแก้ไขปัญหายาเสพติด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567)

จังหวัดเพชรบุรีได้มีแนวทางการป้องกันปราบปรามการแพร่ระบาดของยาเสพติดที่รับมอบหมายมา จากรัฐบาล ประกอบด้วย ประการที่ 1 : นำเอาทิศทางของโลก ข้อเสนอจาก UNGASS 2016 (การประชุมสมัชชาสหประชาชาติสมัยพิเศษว่าด้วยปัญหายาเสพติดโลก ค.ศ. 2016) มาเป็นทิศทางในการกำหนดนโยบายของประเทศและจังหวัด ประการที่ 2 : การจัดความสมดุลที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหามุ่งเน้นหนักในมาตรการใดมาตรการหนึ่ง ประการที่ 3 : การแก้ไขปัญหผู้เสพยาใช้แนวทางสาธารณสุขเป็นหลักนำแทนแนวทางบังคับใช้กฎหมาย ประการที่ 4 : การปรับและพัฒนากฎหมายแก้ปัญหาวัดคนและแก้ปัญหาวัดยา ประการที่ 5 : การจำแนกผู้เข้าไปเกี่ยวข้องกับระหว่างผู้ค้าและผู้เสพยาให้ชัดเจน ผู้เสพยาคือผู้ป่วย ผู้สมควรใจบำบัด ไม่เสียประวัติ ไม่มีความผิดผู้ค้าผู้ผลิตต้องถูกลงโทษ ไม่อนุญาตให้เสพยาอย่างเสรียาเสพติดยังเป็นสิ่งผิดกฎหมาย

จังหวัดเพชรบุรีจึงกำหนดนโยบายออกเป็น 3 แนวทางหลัก ประกอบด้วย นโยบายด้านการป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติด นโยบายการปราบปรามการแพร่ระบาดของยาเสพติด และนโยบายการบำบัดรักษาผู้เสพยาเสพติด มีหน่วยงานของจังหวัดเพชรบุรีที่รับผิดชอบการนำนโยบายไปปฏิบัติ ประกอบด้วย หน่วยงานการศึกษาและสาธารณสุขรับผิดชอบโครงการที่แปลงความเป็นนามธรรมของนโยบายไปสู่การปฏิบัติ โครงการหลักประกอบด้วย โครงการณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด (TO BE NUMBER ONE) เป็นหนึ่งโดยไม่พึ่งยาเสพติดที่จังหวัดดำเนินการมาเป็นเวลา 19 ปี สามารถสร้างแนวร่วมกระจายลงไปในทุกภาคส่วนจนได้รับรางวัลระดับดีเด่นระดับประเทศ โครงการคุรค์และโครงการหนึ่งหมู่บ้านหนึ่งสถานีตำรวจเป็นโครงการนโนบายการป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติด สำหรับนโยบายการปราบปรามการแพร่ระบาดของยาเสพติด

ติด หน่วยงานด้านปราบปรามที่รับผิดชอบประกอบด้วย กองบังคับการตำรวจจังหวัดเพชรบุรี หน่วยงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดเพชรบุรี หน่วยงานปกครองจังหวัดเพชรบุรี และมณฑลทหารบกที่ 15 และนโยบายการบำบัดรักษาผู้เสพยาเสพติด มีหน่วยงานสาธารณสุขจังหวัด โรงพยาบาล 8 แห่ง และสถาบันธัญญลักษณ์ หน่วยรบพิเศษค่ายแก่งกระจาน กองทัพบกเป็นนโยบายที่มีการนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยที่จังหวัดเพชรบุรีให้ความสำคัญปัญหายาเสพติดมุ่งมั่นป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาสังคมทุกด้าน ซึ่งที่ผ่านมาเฝ้าระวังทั้งการบูรณาการฝ่ายทหาร ตำรวจ ฝ่ายปกครองที่จะขจัดปัญหาเสพติดขับเคลื่อนทั้งการตรวจการตั้งด่าน การจับกุมผู้ค้ายาเสพติด การนำผู้เสพยาเสพติดเข้ารับการบำบัดรักษาปรับเปลี่ยนพฤติกรรม เพื่อสานมาตรการความห่วงใย ของรัฐบาลและศักยภาพในการเข้าถึงและความสะดวกในการรับบริการของผู้ติดยาเสพติดหรือผู้ผ่านการบำบัดรักษาจึงเตรียมการจัดตั้ง “ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม” ซึ่งจะเป็นสถานที่ทำการฟื้นฟูสภาพทางสังคมแก่ผู้ติดยาเสพติดหรือผู้ผ่านการบำบัดรักษารวมทั้ง “การสนับสนุนช่วยเหลือและสงเคราะห์” ทั้งให้คำแนะนำ ปกษาให้ความช่วยเหลือด้านสวัสดิการสังคม ทั้งให้ได้มีที่อยู่อาศัยเป็นการชั่วคราวช่วยเหลือเกี่ยวกับอาชีพ การศึกษา เงินทุนสงเคราะห์ สิ่งจำเป็นต่อการดำรงชีพส่งเสริมและสนับสนุนให้นายจ้างหรือสถานประกอบการรับผู้ติดยาเสพติดหรือผู้ผ่านการบำบัดรักษาเข้าทำงานให้ครอบครัวและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบำบัดรักษาและติดตามดูแลช่วยเหลือ

ด้านการบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดว่า ได้แยกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้ติดยาจะให้การรักษาตามระบบผู้ป่วยในที่สถานพยาบาล หรือสถานฟื้นฟูกลุ่มผู้เสพยาให้การรักษาแบบผู้ป่วยนอกที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ส่วนกลุ่มผู้ติดยาเสพติดให้มีการบำบัดโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ซึ่งขณะนี้จังหวัดเพชรบุรีได้ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการให้ครอบคลุมทุกตำบลที่จะให้การบำบัดฟื้นฟูโดยชุมชน สำหรับผู้ที่ขอรับการบำบัดติดต่อได้ที่ 1567 หรือ 191 เพื่อให้การดูแลผู้เกี่ยวข้องยาเสพติดไม่ให้วนกลับมาเสพยาซ้ำ เน้นหนักการป้องกันและการบำบัดรักษาที่เป็นเชิงละมุนละม่อม โดยที่มุ่งเร่งรัดสนับสนุนและร่วมบูรณาการการดำเนินงานกับหน่วยงานในพื้นที่ CBTx (Community based treatment and rehabilitation) สร้างการมีส่วนร่วมของครอบครัวชุมชน สังคมดูแลผู้ติดยาเสพติดดำเนินการแล้ว 659 ชุมชน และจัดตั้งกลุ่มงานจิตเวชและยาเสพติดในโรงพยาบาลชุมชนจำนวน 775 แห่ง โรงพยาบาลทุกแห่งของจังหวัดเพชรบุรีได้รับ Hospital Accreditation เป็นหลักประกันคุณภาพในการรักษาพยาบาลพร้อมทั้งมีการติดตั้งระบบ Telemedicine ลงสู่โรงพยาบาลส่วนตำบลทำการจัดตั้ง “ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม มีการสนับสนุนช่วยเหลือและสงเคราะห์ทั้งให้คำแนะนำ ปกษา ให้ความ

ช่วยเหลือด้านสวัสดิการสังคม ทั้งให้ได้มีที่อยู่อาศัยเป็นการชั่วคราวช่วยเหลือเกี่ยวกับอาชีพ การศึกษา เงินทุนสงเคราะห์ สิ่งจำเป็นต่อการดำรงชีพ ส่งเสริมและสนับสนุนให้นายจ้างหรือ สถานประกอบการรับผู้ติดยาเสพติดหรือ ผู้ผ่านการบำบัดรักษาเข้าทำงานให้ครอบครัวและ ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบำบัดรักษาและติดตามดูแลช่วยเหลือ ปัญหาหลักได้แก่การที่ ญาติไม่ยอมรับผู้ผ่านการบำบัดกลับสู่สังคมและปริมาณสถานบำบัดเพิ่มเติม นอกจากนั้นยังม ีการบูรณาการการดำเนินงานโครงการชุมชนบำบัดอย่างยั่งยืนในพื้นที่แพร่ระบาดของยาเสพติด ตามนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาลร่วมกับตำรวจจังหวัดอุตรดิตถ์ สามารถนำผู้เสพยาเสพติด ในพื้นที่อำเภอบ้านลาด 36 รายเข้ารับการบำบัดรักษา (29พค2567)

การวิเคราะห์เชิงนโยบายและการปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการแพร่ระบาดของ ยาเสพติดในจังหวัดเพชรบุรี

การวิเคราะห์เชิงนโยบาย เนื่องจากระเบียบบริหารราชการแผ่นดินของประเทศไทย ได้กำหนด ส่วนราชการในการบริหารประเทศออกเป็น ระเบียบบริหารราชการส่วนกลาง ประกอบด้วย คณะรัฐมนตรีและกระทรวง ต่าง ๆ ตามความรับผิดชอบในการกิจการจัดการ สาธารณะ ระเบียบบริหารราชการส่วนภูมิภาคที่เป็นเสมือนตัวแทนของการบริหารราชการ ส่วนกลางประกอบด้วย จังหวัด อำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน ที่เน้นการปกครองเป็นหลัก ระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานที่รัฐกระจายอำนาจการจัดการสาธารณะ ให้กับหน่วยงานที่ประชาชนสามารถ มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการโดยตรงเพื่อสนองภารกิจ สาธารณะในท้องถิ่นที่เน้นการให้บริการสาธารณะเป็นหลัก จังหวัดเพชรบุรีจึงต้องมีนโยบาย การป้องกันปราบปรามการแพร่ระบาดของยาเสพติดที่สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล

รัฐบาลของประเทศไทย ในสองทศวรรษที่ผ่านมากำหนดนโยบายในลักษณะคล้ายคลึงกับ รัฐบาลของ ดร.ทักษิณ ชินวัตร ที่ที่ผลงานการป้องกันและปราบปรามการแพร่ระบาดของยาเสพติด อย่างมีผลงานในเชิงประจักษ์มากที่สุดทั้งเชิงบวกและเชิงลบ โดยที่ขณะดำรงตำแหน่งมีผลงานใน ปีงบประมาณที่ 2545-2548 จับกุมดำเนินคดีได้ 403,6346 คน คดีและผู้ต้องหา 396,824 คน (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด 2549) ในเชิงลบ มีผู้เสียชีวิตจากการ ปราบปรามในลักษณะการทำสงครามกับยาเสพติดทั้งสิ้นวิสามัญฆาตกรรมคนร้าย 37 ศพ เสียชีวิต ด้วยสาเหตุอื่นหรือฆ่าตัดตอน จำนวน 1,612 ราย ผลกระทบที่เกิดขึ้นทางด้านกฎหมายและการ คืบครองสิทธิมนุษยชน ไม่เป็นที่ยอมรับจากนานาชาติจน รัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร

ทำการปรับเปลี่ยนนโยบายให้เหมาะสม จนสามารถสร้างความประทับใจให้กับประชาชนในการจัดการปัญหายาเสพติด (นำพล สุวรรณภาศ, 2557) และรัฐบาลเข้าแทรกแซงการบริหารจัดการของหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องทั้งในด้านการแต่งตั้งผู้บริหารและการประเมินผลเชิงปริมาณอย่างเข้มงวด

รัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เมื่อเข้ารับตำแหน่งได้เผชิญกับปัญหาวิกฤตความขัดแย้งทางการเมืองและวิกฤตเศรษฐกิจ จึงทำให้นโยบายปราบปรามยาเสพติดไม่ได้ถูกเน้นให้เป็นเครื่องมือในการสร้างความชอบธรรมในการปกครองบริหาร พรรคประชาธิปัตย์ภายใต้การนำของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ จึงมุ่งเน้นไปที่นโยบายด้านอื่น ๆ แทน โดยเฉพาะการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจที่ตกต่ำ และกำหนดยุทธศาสตร์ในการสร้างความพึงพอใจจากประชาชนไปที่นโยบายการศึกษาและเศรษฐกิจเป็นหลัก ดังนั้นนโยบายปราบปรามยาเสพติดของรัฐบาลอภิสิทธิ์จึงไม่ได้เข้าไปสร้างแรงกดดันนโยบายต่อข้าราชการมากนัก และไม่ได้เข้าไปแทรกแซงการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังกรณีการแต่งตั้งเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ

รูปแบบนโยบายปราบปรามยาเสพติดภายใต้รัฐบาลอภิสิทธิ์มีลักษณะความสัมพันธ์ของการเมืองและการบริหารที่แยกออกจากกัน เน้นการป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติดด้วยการกำหนดยุทธศาสตร์ แก้ไขปัญหาเสพติดของรัฐบาลอภิสิทธิ์เป็นไปในเชิงการป้องกัน นำการปราบปราม ภายใต้ยุทธศาสตร์ “5 รั้วป้องกัน” และไม่ได้มีการกำหนดเป้าหมายเชิงปริมาณมาเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จของ นโยบายการป้องกันปราบปรามยาเสพติด (นริศรา จริยะพันธุ์และคณะ, 2565)

รัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนเมื่อเข้ารับหน้าที่ระดับของปัญหาวิกฤติทางการเมืองและเศรษฐกิจบรรเทาเบาบางลง การปราบปรามยาเสพติดจึงถูกจัดวางความสำคัญไว้เป็นนโยบายลำดับต้นเป็นวาระแห่งชาติ มีสาระสำคัญด้วยการยึดหลักนิติธรรมในการปราบปรามลงโทษผู้ผลิต ผู้ค้า ผู้มีอิทธิพล และผู้ประพฤติดิบชอบ จากการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดยึดหลักผู้เสพคือผู้ป่วยที่ต้องได้รับการบำบัดรักษาให้กลับมาเป็นคนดีของสังคม พร้อมทั้งมีกลไกติดตามช่วยเหลืออย่างเป็นระบบดำเนินการอย่างจริงจังในการป้องกันปัญหาด้วยการแสวงหาความร่วมมือเชิงรุกกับต่างประเทศในการควบคุมและสกัดกั้นยาเสพติด สารเคมี และสารตั้งต้นในการผลิตยาเสพติดที่ลักลอบเข้าสู่ประเทศภายใต้การบริหารจัดการอย่างบูรณาการและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งดำเนินการป้องกันกลุ่มเสี่ยงและประชาชนทั่วไปไม่ให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดด้วย การรวมพลังทุกภาคส่วนเป็นพลัง

แผ่นดินในการต่อสู้กับยาเสพติด เมื่อเป็นเช่นนี้รัฐบาลจึงมียุทธศาสตร์ของนโยบายนี้ไปในเชิงการป้องกันควบคู่กับการปราบปราม และยังสร้างแรงกดดันนโยบายต่อข้าราชการเป็นอย่างมากในการปฏิบัติตามนโยบาย ตัวอย่างเช่น รัฐบาลเข้าไปแทรกแซงการแต่งตั้งเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติเพื่อให้บุคลากรของพรรคเข้าสู่ตำแหน่งสรุปว่า ในสมัยของรัฐบาลยิ่งลักษณ์ ลักษณะความสัมพันธ์ของการเมืองและการบริหารนั้น ไม่แยกออกจากกันในมุมมองนโยบายปราบปรามยาเสพติด และนโยบายการป้องกันปราบปรามการแพร่ระบาดของยาเสพติด เป็นจุดแข็ง ของพรรคเพื่อไทยหรือของรัฐบาลยิ่งลักษณ์ชินวัตร จนเป็นภาพลักษณ์ที่ประชาชนสามารถจดจำได้และให้ความรู้สึกว่าเมื่อไรที่รัฐบาลจากพรรคเพื่อไทย (กลุ่มพรรคไทยรักไทยและ พรรคพลังประชาชน) เข้ามาปกครองบริหาร เรื่องปัญหา ยาเสพติดจะถูกดำเนินการแก้ไขปัญหาย่างจริงจัง

รัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา สมัยแรกเข้ามาได้รับผิดชอบราชการแผ่นดินจากการกระทำรัฐประหาร การบริหารงานไม่ต้องรับผิดชอบกับสัญญาประชาคม ที่ให้ไว้กับประชาชนแต่ให้น้ำหนักการแก้ปัญหายาเสพติด เริ่มจากการกำหนดให้ปัญหายาเสพติดเป็นวาระแห่งชาติ และเป็น 1 ใน 12 นโยบายสำคัญของรัฐบาล ซึ่งที่ผ่านมาได้ปฏิบัติและพัฒนาการมาอย่างต่อเนื่องจนถึงรัฐบาลที่ผ่านการเลือกตั้งนำโดยพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ในสมัยที่สองของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา **มีจุดเปลี่ยนสำคัญในระดับนโยบาย** เริ่มจากการปรับปรุงกฎหมายกฎระเบียบต่าง ๆ ที่อาจจะมีความเกี่ยวข้องในการจัดการป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติด พร้อมกับได้เร่งการปราบปรามจับกุมและขยายผลไปสู่สายทุน และผู้ที่เกี่ยวข้อง และเน้นย้ำให้บุคลากรทุกนายทุกหน่วยงาน ปฏิบัติการตามแผนการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดภายในระยะเวลาที่กำหนดตามระยะเวลาให้เกิดผลเป็นรูปธรรม ลักษณะของนโยบายการป้องกันปราบปรามการแพร่ระบาดของยาเสพติด รัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา เน้นที่การป้องกันจากแนวคิดการลดอุปสงค์ในยาเสพติดลงไปสู่ระดับที่คนไม่ต้องการเสพยาเสพติด เพราะจะทำให้การจำหน่ายยาเสพติดลดลงได้ จากวิธีการทางการศึกษา เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในพิษภัยของยาเสพติด และหลักการการดำรงชีวิตที่ถูกต้องให้เหมาะสมกับเยาวชนสร้างกลไกป้องกันยาเสพติด กระทรวงการพัฒนาสังคมและมนุษย์ต้องสร้างความเข้มแข็งของครอบครัว และชุมชน จากนโยบายและปรับเปลี่ยนหน่วยงานปฏิบัติการจากศูนย์ต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดมาเป็น ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติเป็นหน่วยงาน

กำหนดแผนปฏิบัติการด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด มุ่งเน้นดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อลดผลกระทบที่เกิด จากปัญหาเสพติดในสังคมสร้างความมั่นคงปลอดภัย และลดความเดือดร้อนของประชาชนจากผลกระทบ ดังกล่าว ให้กับบุคคล ชุมชน และสังคม ประกอบด้วย 5 มาตรการ ได้แก่ มาตรการความร่วมมือระหว่างประเทศ มาตรการการปราบปรามและบังคับใช้กฎหมาย มาตรการการป้องกันยาเสพติด มาตรการการบำบัดรักษาเสพติด มาตรการการบริหารจัดการอย่างบูรณาการ รวมทั้งใช้เป็นกรอบในการบริหารจัดการ ประสานการปฏิบัติ จัดสรรทรัพยากร และกำกับติดตามประเมินผลสำหรับทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแปลงแผนปฏิบัติการ ด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดไปสู่การปฏิบัติ ได้อย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงยุติธรรม สืบค้นเมื่อ [https://www.nccd.go.th/upload/news/1\(94](https://www.nccd.go.th/upload/news/1(94) เมื่อ 22 กันยายน 2567) สำหรับจังหวัดเพชรบุรีรัฐบาลจัดตั้งศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดและระดับอำเภอ เป็นศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอ

ด้านการบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดจาก 1. มาตรการระยะเร่งด่วน เช่น บำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดโดยในไตรมาส 1 ของปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ให้มีผลการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด ตามแบบบำบัดรักษาตามประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. 2564 มีระบบบูรณาการดูแลผู้ป่วยจิตเวชยาเสพติด (SMI-V Care) ในพื้นที่นำร่อง 30 จังหวัดทำการ เร่งรัดสำรวจศูนย์คัดกรองให้ครอบคลุมทุกตำบล และดำเนินการขึ้นทะเบียนศูนย์คัดกรองแล้ว จำนวน 9,473 แห่ง เร่งรัดสนับสนุนและร่วมบูรณาการการดำเนินงานกับหน่วยงานในพื้นที่ CBTx (Community based treatment and rehabilitation) สร้างการมีส่วนร่วมของครอบครัว ชุมชนสังคมดูแลผู้ติดยาเสพติดดำเนินการแล้ว 659 ชุมชน และจัดตั้งกลุ่มงานจิตเวชและยาเสพติดในโรงพยาบาลชุมชนจำนวน 775 แห่ง ดำเนินการแล้วจำนวน 439 แห่ง 2. มาตรการระยะกลาง เช่น สนับสนุนการดำเนินงานของสถานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดภาคีเครือข่ายจำนวน 146 แห่ง เร่งรัดประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในจังหวัด เพื่อสำรวจตรวจสอบและยื่นขึ้นทะเบียนศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมให้ครอบคลุมทุกจังหวัดถึงระดับตำบล โดยได้ดำเนินการศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมขึ้นทะเบียนเว็บไซต์แล้วจำนวน 912 แห่ง และจัดให้มีบริการหอผู้ป่วยในจิตเวชและยาเสพติดทุกโรงพยาบาลศูนย์และโรงพยาบาลทั่วไป และครอบคลุมทุกจังหวัด และ 3. มาตรการระยะต่อเนื่อง โดยดำเนินการควบคุมกำกับติดตามศูนย์คัดกรองสถานพยาบาลยาเสพติด/สถานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมและการใช้ชุมชนเป็นฐานการบำบัดยาเสพติดให้เป็นไปตามมาตรฐานโดยมีการประเมิน

จากคณะกรรมการระดับเขตสุขภาพด้วย สำหรับจังหวัดเพชรบุรีสามารถสนองตอบนโยบายดังกล่าวจากการสร้างการมีส่วนร่วมของครอบครัวชุมชน สังคม ดูแลผู้ติดยาเสพติด และจัดตั้งกลุ่มงานจิตเวชและยาเสพติดในโรงพยาบาลชุมชน โรงพยาบาลทุกแห่งของจังหวัดเพชรบุรี ได้รับ Hospital Accreditation เป็นหลักประกันคุณภาพในการรักษาพยาบาล พร้อมทั้งมีการติดตั้งระบบ Telemedicine ลงสู่โรงพยาบาลส่วนตำบลในจังหวัดเพชรบุรี ขณะที่นำเสนอรายงานวิชาการนี้มีการเปลี่ยนแปลงรัฐบาล จากรัฐบาลนายเศรษฐา ทวีสิน เป็นรัฐบาลนางสาวแพทองธาร ชินวัตร จึงไม่อาจวิพากษ์นโยบายได้เพราะมีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งที่สั้นเกินไป

สรุป นโยบายการป้องกันปราบปรามการแพร่ระบาดของยาเสพติดของ รัฐบาลที่ผ่านมาจนปัจจุบัน นโยบายด้านยาเสพติดจะมีลักษณะ top down หรือเป็นนโยบายที่กำหนดโดยรัฐบาลส่วนกลางที่ผ่านการวิเคราะห์ การประเมินความเป็นไปได้โดยหน่วยงานของรัฐบาลประกอบด้วย คณะกรรมการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ กระทรวงยุติธรรม และกระทรวงสาธารณสุข และมอบหมายให้ทุกจังหวัดนำไปปฏิบัติโดยมีหน่วยงานศูนย์ต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดจังหวัดที่มีผู้ว่าราชการจังหวัดดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ เป็นหน่วยงานกำหนดแผนปฏิบัติการด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดมุ่งเน้นดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อลดผลกระทบที่เกิดจากปัญหายาเสพติดในสังคมจังหวัด โดยมีรองผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นเลขานุการศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดทำนองเดียวกัน นายอำเภอดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการศูนย์ปฏิบัติการป้องกันปราบปรามยาเสพติดอำเภอ และส่วนงานสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อนำนโยบายที่เป็นนามธรรมให้แปลงไปสู่ความเป็นรูปธรรมให้มากที่สุด ในลักษณะของโครงการ แต่การดำเนินโครงการต่าง ๆ ยังคงต้องขอรับการสนับสนุน ด้ายงบประมาณและบุคลากรจากส่วนกลางและส่วนภูมิภาค อีกประการหนึ่ง การสื่อสารในลักษณะสองทางระหว่างทางราชการกับประชาชนที่เป็นปัจจัยหลักในความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ (Van Horn, C. E., & Van Meter, D. S. 1977) นโยบายการป้องกันปราบปรามการแพร่ระบาดของยาเสพติดที่กำหนดจากส่วนกลางทำให้ขาดการริเริ่มของนโยบายจากพื้นที่อีกประการหนึ่ง และขาดความรู้ความเข้าใจในบริบทการแพร่ระบาดของแต่ละพื้นที่ รวมถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน ที่เป็นแหล่งข่าวสำคัญสำหรับการป้องกันและปราบปรามการแพร่ระบาดของยาเสพติด แม้ว่าจะให้เสรีในการนำนโยบายไปปฏิบัติแต่ยังคง

การประเมินผลนโยบายในเชิงปริมาณที่มีความเข้มข้นในระดับหนึ่งและอาจเป็นทำให้ระบบการประเมินถูกนำเป็นเครื่องมือในการแสวงประโยชน์ ในด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์ในเชิงบวกและลบ

ด้านการปฏิบัติการจัดการปัญหา การแพร่ระบาดของยาเสพติด จังหวัดเพชรบุรี

รัฐบาลกำหนดการการปฏิบัติการจากส่วนกลางลงสู่ส่วนภูมิภาคและท้องถิ่น สำหรับส่วนกลาง ประกอบด้วย หน่วยงานด้านปฏิบัติการและหน่วยงานด้านอำนวยการ

หน่วยงานปฏิบัติการส่วนกลาง รัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา จัดตั้งศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติรับผิดชอบการจัดการปัญหาเสพติด ในลักษณะรวมศูนย์สำหรับส่วนราชการภูมิภาค กำหนดให้จังหวัดและระดับอำเภอเป็นศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด จังหวัด และศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอ

หน่วยงานฝ่ายอำนวยการในส่วนกลาง ได้แก่ ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ ทำหน้าที่ พิจารณาให้คำแนะนำและประสานงานกับราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน และหน่วยงานอื่นของรัฐ เพื่อจัดทำแผนงานและโครงการด้านการป้องกันปราบปรามและแก้ไขปัญหายาเสพติด เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติดของประเทศประสานนโยบายแผนงบประมาณ และการปฏิบัติงานด้านการป้องกันปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติดกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เป็นหน่วยงานกลางของประเทศในการศึกษาค้นคว้าวิเคราะห์สภาพปัญหาและมาตรการด้านการป้องกัน ปราบปรามและแก้ไขปัญหายาเสพติด และสนับสนุนข้อมูลข่าวสารวิชาการตลอดจนพัฒนาบุคลากรของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชนในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ความรู้และความเข้าใจแก่ประชาชนเกี่ยวกับยาเสพติด ประสานความร่วมมือกับคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการตามประมวลกฎหมายยาเสพติด เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงานตามหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการป้องกันปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ และสำนักงานป้องกันปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ ประสานความร่วมมือกับต่างประเทศและองค์การระหว่าง

ประเทศในด้านการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติดออกระเบียบเพื่อให้มีการปฏิบัติตามประมวลกฎหมายยาเสพติด

การปฏิบัติงานศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติจังหวัดเพชรบุรี เป็นหน่วยงานประสานการปฏิบัติร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ด้านการป้องกันและการบำบัดรักษาการแพร่ระบาดสำหรับจังหวัดเพชรบุรี ประสานงานกับสำนักงาน สาธารณสุขจังหวัดเพชรบุรีโรงพยาบาลทุกแห่งในจังหวัดเพชรบุรี มณฑลทหารบกที่ 15 สำนักงานการศึกษาจังหวัดและสถานศึกษาทุกแห่งทุกระดับ ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถนะและบำบัดรักษาผู้เสพยาเสพติดกองบังคับการตำรวจภูธร จังหวัดเพชรบุรี องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

ด้านการปฏิบัติการปราบปรามการแพร่ระบาดของยาเสพติดศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด จังหวัดเพชรบุรีประสานการปฏิบัติกับกองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดเพชรบุรี มณฑลทหารบกที่ 15 กำนันผู้ใหญ่บ้านและผู้นำชุมชน

การวิพากษ์การปฏิบัติ

จากโครงสร้างของหน่วยงานที่รับผิดชอบ เมื่อพิจารณาจากหลักการจัดการสมัยใหม่พบว่าโครงสร้างของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยึดติดกับโครงสร้างองค์การขนาดใหญ่ ทำให้ขาดความคล่องตัวในการจัดการปัญหาที่บางครั้ง อาจต้องการความรวดเร็วและการตัดสินใจที่เหมาะสมกับสถานการณ์ แม้ว่าจะมีการมอบเสรีในการปฏิบัติให้กับหน่วยงานบ้าง แต่การรายงานผลการปฏิบัติยังคงเป็นไปตามระเบียบของทางราชการ อาจส่งผลในเชิงให้คนและให้โทษต่อผู้ปฏิบัติ ทำให้ผู้ปฏิบัติอาจรายงานผลอย่างระมัดระวังมิให้มีผลกระทบต่อนตนเองและหน่วยงาน

ผลลัพธ์ของการป้องกันและปราบปรามการแพร่ระบาดของยาเสพติดในจังหวัดเพชรบุรี

แม้ว่าการแพร่ระบาดของยาเสพติดในจังหวัดเพชรบุรีจะอยู่ในระดับปานกลาง แต่ก็มิได้ลดลงการจัดการจำหน่าย ที่ปรับเปลี่ยนจากการจำหน่ายโดยตรงจากแหล่งผลิตปรับมาใช้ในการจำหน่ายทางออนไลน์ที่ส่งผ่านโดยการใชการขนส่งทาง Grab หรือทาง deli vary เป็นหลัก

และเป้าหมายหลักที่แต่เดิมมุ่งจำหน่ายนักท่องเที่ยวกลางคืนมาเน้นการจัดจำหน่ายให้เยาวชนเป็นหลัก

แนวทางการป้องกันและปราบปรามการแพร่ระบาดของยาเสพติดในจังหวัดเพชรบุรี

พิจารณาแนวทางที่ต่างประเทศนำไปปฏิบัติและมีผลสำเร็จ ตัวอย่างเช่น แนวทาง **Drug liberalization** ที่กำหนดนโยบายลดทอนความเป็นอาชญากรรมสำหรับผู้เสพยาเสพติด ผู้ผลิตและจัดจำหน่ายจากการทำให้การใช้หรือการขายยาเสพติดต้องห้ามกลายเป็นสิ่งถูกกฎหมาย มีแนวทางปฏิเสชนโยบาย "Drug War" ของรัฐบาลกลาง ส่งผลให้ผู้เสพและผู้ค้าถูกปฏิบัติจากกฎหมายอย่างรุนแรงทั้ง ๆ ที่ผู้เสพไม่ควรได้รับการปฏิบัติอย่างหนักหน่วงจากกฎหมาย และการที่รัฐมอบอำนาจกับตำรวจมากเกินไปในการทำสงครามกับยาเสพติด จนกระทั่งมันกลายเป็นสงครามกับประชาชน โดยเฉพาะประชาชนที่ยากจนและด้อยโอกาสและถูกเหยียดเชื้อชาติ นอกจากปัญหายาเสพติดจะไม่ถูกแก้ไขแล้วมันยังลุกลามกลายเป็นการกดขี่ทางเชื้อชาติ การให้อำนาจรัฐมากเกินไปในส่วนที่ผิด (แทนที่จะเน้นการบำบัดเชิงสาธารณสุขกลับมาให้อำนาจฝ่ายปกครอง) แนวทางเลิกเอาผิดคนเสพยา (ด้วยกฎหมาย) และหันมาสนับสนุน (ด้วยระบบสาธารณสุข) แทนโดยยกกรณีศึกษาของ รัฐ Oregon ประเทศสหรัฐอเมริกาที่กำหนดนโยบายยาเสพติดไม่ผิดกฎหมาย และเมื่อสำรวจสถานการณ์หลังจากผ่านมา 1 ปี (พ.ศ. 2564) ข้อมูลจากคณะกรรมการความยุติธรรมทางอาญาของ Oregon state ประมาณการว่าการเลิกเอาผิดคนเสพยาจะส่งผลให้ความเหลื่อมล้ำทางเชื้อชาติลดลง 95% อันเป็นผลมาจากการจับกุมยาเสพติด และ "การยกเลิกบทลงโทษทางอาญาสำหรับการครอบครองยาเสพติด ทำให้มี Oregon citizen จำนวนหลายพันคน (ตามข้อมูลการจับกุมก่อนหน้านี้) ในปีนี้สามารถหรือจะสามารถหลีกเลี่ยงผลร้ายแรงตลอดชีวิตจากการจับกุมผู้เสพยาเสพติด ซึ่งอาจรวมถึงการตกงานโอกาสทางการศึกษา ที่อยู่อาศัย สาธารณประโยชน์ การดูแลเด็ก และสถานการณ์ย้ายถิ่นฐาน (Lining, T. 2022)

อีกแนวทางหนึ่งเสนอว่าการจัดการปัญหายาเสพติด นั้นไม่สามารถใช้แนวทางใดแนวทางหนึ่งได้สมควรเป็นแนวทางในเชิงบูรณาการ ประกอบด้วย รูปแบบทางศีลธรรม รูปแบบการจัดการบำบัดโรค รูปแบบจิตวิทยาสังคม รูปแบบสังคมวิทยา รูปแบบชีววิทยาของระบบประสาท รูปแบบจิตวิทยาสังคม และจิตวิญญาณสังคมที่ต้องบูรณาการร่วมกันจึงจะประสบผลสำเร็จ

แนวทางการแก้ปัญหาในระยะยาวต้องเรียนรู้ปัจจัยเสี่ยงพบว่าการใช้สารเสพติดเริ่มจากระยะวัยรุ่น มีปัญหาการต่อปัจจัยที่มีผลทางสังคมหลากหลายมุมมอง การจัดการปัญหาดังกล่าวต้องเน้นไปในการแก้ปัญหาทางสังคมและพฤติกรรมเป็นหลัก (Hawkins, J. D. 1995)

แนวทางของประเทศสาธารณประชาชนจีน มีรูปแบบที่น่าสนใจเสนอว่า ความสำเร็จการจัดการป้องกันปราบปรามการแพร่ระบาดของยาเสพติด ดังกล่าวประกอบด้วยมาตรการ การสร้างสถาบันที่ควบคุมกำกับการใช้สารเสพติดและทีมงานที่เพียงพอให้เหมาะสมกับจำนวนผู้ปฏิบัติและงบประมาณทั่วประเทศ พร้อมกับมีงานวิจัยและหน่วยงานวิจัยด้านยาเสพติดในทุกด้านที่เกี่ยวข้อง และที่สำคัญที่สุดการบังคับใช้กฎหมายที่เที่ยงธรรมและเสมอภาค โดยทำการควบคุมและนำเสนอผลร้ายของยาเสพติดอย่างสร้างสรรค์ และต่อเนื่องทำการควบคุมการแพร่ระบาดของยาเสพติดด้วยการยกระดับ การแก้ปัญหาความยากจน ทำลายแหล่งผลิตสารเสพติดภายในประเทศให้หมดสิ้น และทำการยึดทรัพย์ของผู้ผลิตเป็นสมบัติของรณรงค์การต่อต้านการแพร่ระบาดของยาเสพติดอย่างต่อเนื่องทั้งประเทศ จัดการให้ความรู้ต่อเยาวชนในการป้องกันภัยจากสารเสพติดทั่วประเทศอย่างต่อเนื่อง จัดให้มีสื่อในการชี้้นำให้ต่อต้านภัยจากสารเสพติดในเชิงบูรณาการ ทำการปรับปรุงเทคโนโลยีในการควบคุมยาเสพติดอย่างสม่ำเสมอ (Xu, G. 2000.),

ผู้เขียนมีความเห็นสอดคล้องกับแนวทางของประเทศสาธารณประชาชนจีน เสนอว่า ความสำเร็จการจัดการป้องกันปราบปรามการแพร่ระบาดของยาเสพติดควรประกอบด้วย มาตรการการสร้างสถาบันที่ควบคุมกำกับการใช้สารเสพติดและทีมงานที่เพียงพอให้เหมาะสมกับจำนวนผู้ปฏิบัติและงบประมาณทั่วประเทศ พร้อมกับมีงานวิจัยและหน่วยงานวิจัยด้านยาเสพติดในทุกด้านที่เกี่ยวข้อง และที่สำคัญที่สุดการบังคับใช้กฎหมายที่เที่ยงธรรมและเสมอภาค ยึดทรัพย์ของผู้ผลิตเป็นสมบัติของแผ่นดิน การแก้ปัญหาความยากจนส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชน ควบคุมและนำเสนอผลร้ายของยาเสพติดอย่างสร้างสรรค์ และต่อเนื่องรณรงค์การต่อต้านการแพร่ระบาดของยาเสพติดอย่างต่อเนื่องทั่วประเทศ จัดการให้ความรู้ต่อเยาวชนในการป้องกันภัยจากสารเสพติดทั่วประเทศอย่างต่อเนื่อง จัดให้มีสื่อในการชี้้นำให้ต่อต้านภัยจากสารเสพติดในเชิงบูรณาการ ทำการปรับปรุงเทคโนโลยีในการควบคุมยาเสพติดอย่างสม่ำเสมอ

เอกสารอ้างอิง

- ทีมผู้ประสานงานจังหวัดเพชรบุรี สำนักงาน ปปส. ภาค 7. (2566). รายงานผลการปฏิบัติงาน
ทีมผู้ประสานงานจังหวัดเพชรบุรี สำนักงาน ปปส. ภาค 7 ตามแผนประชารัฐร่วมใจ
สร้างหมู่บ้าน/ชุมชน มั่นคง ปลอดภัยยาเสพติด.
- นริศรา จริยะพันธุ์, จินดา ลักษณะวัฒนสินธุ์, และเกษมศานต์ โชติชาครพันธุ์. (22565). ปัจจัย
เชิงสาเหตุที่ส่ง ผลต่อความเข้มแข็งของชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
ในพื้นที่ชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วารสารสหวิทยาการวิจัย, 12(2), 100-
112.
- นำพล สุวรรณกาศ. (2557). การเปลี่ยนรัฐบาลกับการเปลี่ยนแปลงนโยบายปราบปรามยาเสพติดของ
รัฐบาลอภิสิทธิ์ และ รัฐบาลยิ่งลักษณ์. วารสารวิทยบริการ
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์| Academic Services Journal, Prince of Songkla
University, 25(2), 119-130.
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงยุติธรรม. (2567).
แผนปฏิบัติการด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. เรียกใช้เมื่อ 22 กันยายน
2567 จาก [https://www.nccd.go.th/upload/news/1\(94](https://www.nccd.go.th/upload/news/1(94)
- Van Horn, C. E., & Van Meter, D. S. (1975). The policy implementation process: A
conceptual framework. *Administration and Society*, 6(4), 447.
- Law, A. S. (2021). Embassy of the People's Republic of China in the United
States of America.
- Lining, T. (2022). After the war on drugs: Challenges following
decriminalization. *The University of New Hampshire Law Review*, 20(2), 8.
- Van Horn, C. E., & Van Meter, D. S. (1977). The implementation of
intergovernmental policy. *Policy studies review annual*, 1(1), 97-120.
- Hawkins, J. D. (1995). Preventing substance and abuse. Building a safer society:
Strategic Approaches to Crime prevention, Crime and justice, 19.
- Xu, G. (2000). Anti-western nationalism in China, 1989-99. *World Affs.*, 163, 151.